

Udvarhelyszéki helyismereti évfordulók 2011. július – szeptember

Július

5. – 30 éve hunyt el **Finta Gerő** költő, műfordító Budapesten. Tordatúron született 1889. december 31-én. 1915–28 között az udvarhelyi Református Kollégium tanára volt. Első verskötete Székelyudvarhelyen jelent meg *A fák* címen 1923-ban. Irodalomtörténeti munkát adott ki Berzsenyi Dániel költészetéről, románból fordított.

14. – 65 éve született Székelymuzsnában **Bán Péter** műfordító. Szláv nyelveken kívül a magyarral rokon népek irodalmából és népköltészetéből fordított. Másfél tucatnyi kötet mesefordítása jelent meg. 60. évében ismeretlen körülmények között hunyt el.

16. – 80 éve született Énlakán **Toró Tibor** atomfizikus, a temesvári egyetem tanára.

22. – 140 éve született Bitán **Szabó András** műfordító. Sepsiszentgyörgyön, majd Udvarhelyen, a Református Kollégiumban tanult, 1890-ben érettségizett. Kolozsváron latin–görög szakot végzett. Egykori iskolájában, a Mikó Kollégiumban kezdte pályáját, helyettesítőként, majd Udvarhelyen a Református Kollégium tanára volt 1894-től. Bár 1932-ben nyugalomba vonult, tanított a Római Katolikus Gimnáziumban. 1940–44 között az újrainduló Református Kollégium igazgatója volt. Klasszikusokat fordított: Platon válogatott művei (1908), Vergilius: *Georgica* (1932, Tompa László előszavával), R. Erasmus: *A balgaság dicsérete* (1914). Benkő József *Transilvania Specialisát* is lefordította, Jancsó Elemér jelentette meg az Udvarhelyre vonatkozó részt 1944-ben. Egyházi jellegű fordításai mellett kéziratban maradtak Seneca, Platon, Ovidius, Cicero, Martialis munkáiból készített fordításai. 1957. május 1-jén halt meg Székelyudvarhelyen.

31. – 130 éve született Alsójárán **Dobos Ferenc** történész, költő. Kolozsváron szerzett tanári oklevelet. A csíksomlyói, 1908-tól az udvarhelyi katolikus főgimnázium tanára volt. A székelyek eredete foglalkoztatta. Cikkeit, verseit közölték a helyi lapok. Munkái: *Az Adria uralmának kérdése a 14. században* (Kv., 1905); *Őszi levélhullás* (Kv., 1941); *A székelyek hun eredete* című tanulmánya *A Székelyföld* írásban és képben kötetben (Kv., 1941). Székelyudvarhelyen hunyt el 1949. május 1-jén.

Augusztus

1. – 90 éve született Sepsiszentgyörgyön **Izsák József** irodalomtörténész, kritikus,

egyetemi tanár, Tamási Áron életművének kutatója.

4. – 330 éve született Erdőszentgyörgyön **Deáki Filep József** református egyházi író (megh. Kolozsvár, 1748. október 13.). 1715-től kolozsvári lelkész volt, 1740-ben püspökké választották.

8. – 165 éve született Fiafalván **Kovács János** tanulmányíró, a kolozsvári Unitárius Főgimnázium igazgatója (megh. 1905. jan. 27.).

11. – 65 éve született **Böloni Domokos** író Dányánban. Korondon tanított, a marosvásárhelyi Népújság munkatársa, több novelláskötete jelent meg.

24. – 75 éve született Torján **Kicsi Antal** irodalomtörténész, költő és műfordító (megh. Székelyudvarhely, 1980. november 27.). A székelykeresztúri tanítóképzőben végzett, majd a kolozsvári egyetemen magyar nyelv- és irodalom szakos oklevelet szerzett. Marosvásárhelyen a tankönyvkiadónál dolgozott, a pedagógiai főiskolán tanított. 1978-ban jelent meg Tamási Áronról szóló monográfiája.

28. – 160 éve született Nagykátán **Laukó Albert** földrajztudós, tankönyvíró; az udvarhelyi Állami Főreáliskolában tanított.

Szeptember

3. – 55 éve hunyt el **Bakóczy Károly** költő, irodalomtörténész, műfordító Székelyudvarhelyen (szül. Hajdúböszörmény, 1883. január 24.). 1908–24 között az udvarhelyi Református Kollégium, majd állami gimnázium tanára volt. Sajtó alá rendezte Fülöp Áron kisebb költeményeit, önálló kötetben adta ki életrajzát (Fülöp Áron élete és költészete, Szudv., 1923). Angol, francia, orosz nyelvekből fordított, műfordításaiból Német költőkből címmel (Szudv., 1935) jelentetett meg.

9. – 70 éve született Bögözben **Péter Sándor** tanár, szerkesztő, újságíró. Válogatásában és szerkesztésében diákoknak szánt számos irodalmi, történelmi, matematikai kiadvány jelent meg.

9. – 70 éve született Oroszhegyen **Ferenczy Lajos Tibor**. 1958-tól csaknem mindegyik hazai újságnak, folyóiratnak külső munkatársa volt.

10. – 75 éve született Székelykeresztúron **Molnár Kálmán** etnográfus, a múzeumalapító Molnár István fia.

12. – 60 éve született Homoródszentmártonban **Pálffy Ákos** tanár. Székelykeresztúron tanít. Halbiológiával, gombákkal és gyógynövényekkel foglalkozik; ezzel kapcsolatosan kiállításokat szervezett, dolgozatokat közölt.

13. – 95 éve született **Benedek Géza** orvosi szakíró; Udvarhelyen és Keresztúron is volt orvos.

15. – 40 éve halt meg **Konsza Samu** etnográfus; 1887. december 15-én született Nagybaconban. A székelyudvarhelyi Református Kollégiumban járt középiskolába. Nagybacon nyelvjárása című dolgozatával doktorált. A sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégiumban tanítva, diákjai bevonásával kiterjedt népköltészeti gyűjtőmozgalmat szervezett; Háromszéki magyar népköltészet (Mv., 1957) címen adta ki ennek anyagát.

21. – 125 éve született Szovátán **Léstyán József** művészettörténész (megh. Beszterce, 1952. június 27.).

21. – 35 éve hunyt el Kolozsváron **Vámsszer Géza** néprajzkutató, művészettörténész (115 éve, augusztus 13-án született Nagyszebenben). Budapesten szerzett rajztanári képesítést; szülővárosában, 1926–29 között Székelyudvarhelyen volt rajztanár a Ștefan Octavian Iosif Liceumban, majd Csíkszeredában és Kolozsváron. Főleg településtörténettel és népi egyházművészettel foglalkozott. Ízlés, modor, divat címmel Udvarhelyen jelent meg első tanulmánykötete 1928-ban. Az EMKE 1992-ben alapított néprajzi díja az ő nevét viseli.

22. – 155 éve halt meg Gagyban **Szabó Sámuel** tanár, fordító, a székelykeresztúri gimnázium első igazgatója.

23. – 90 éve született dr. **Soó Z. Attila** vegyész, egyetemi tanár Székelyudvarhelyen. 1945–82 között a kolozsvári egyetemen dolgozott. Elektrokémiával, radiokémiával kapcsolatos szakdolgozatokat közöl.

29. – 145 éve halt meg Székelyudvarhelyen **Magyarósi Szőke József** költő, író. Csejden született 1793. április 19-én. Marosvásárhelyen, majd a marburgi egyetemen tanult. Kisbúnon volt református lelkész, 1832-től Udvarhelyen tanár, majd rektor. Vagyonát iskolájára hagyta. Emlékére 1888-ban az általa adományozott Kollégiumkertben oszlopot állítottak. Poétai munkái címmel négy kötet jelent meg Marosvásárhelyen 1830-ban, később: *Iba és Szelima* (dráma, 1831), *Táncvigalomb és hangászat* (versek, 1847), *Lantos költemények* (Brassó, 1865) és *Költői levelek* (Szudv., 1871). Kéziratai a kollégiumi könyvtárra (ma a Haáz Rezső Múzeum Tudományos Könyvtára, Székelyudvarhely) maradtak.

Összeállította
P. Buzogány Árpád

*Az európai uniós pályázat aláírása
Balatonfüreden (2010. máj. 4.)*

*Színjászóink a révkomáromi
Tiszti Kaszinó előtt (2010. jún. 16.)*

*Gagy színjászói Révkomáromban
(2010. jún. 16.)*

*Kisgalambfalva színjászói Balatonfüreden
(2010. júl. 2.)*

*A szentegyházi Vigyorgók társulat
Révkomáromban (2010. jún. 16.)*

*Farkaslaka színjászói Lövétén
(2010. nov. 21.)*

*Rugonfalva színjászói Lövétén
(2010. nov. 21.)*

*Emléklapok átadása Lövétén
a fellépő csoportok vezetőinek (2010. nov. 21.)*

Udvarhelyszéki amatőr színjászók. Lásd cikkünket a 16. oldalon.